

عنوان مقاله:

بررسی و نقد مقاله سلز درباره عوالم پنجگانه زبانی در تبیین اتحاد عرفانی در اسلام

محل انتشار:

پژوهشنامه فلسفه دین، دوره 21، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

علیرضا کدخدایی - دانشجوی دکتری عرفان، گروه عرفان اسلامی، پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی، تهران، ایران

مهدی لک زایی - استادیار گروه ادیان غیر ابراهیمی، دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ایران

خلاصه مقاله:

مایکل آنتونی سلز معتقد است عارفان مسلمان در تبیین تجارب عرفانی خود از عوالم فکری-فلسفی، فرهنگی-شعری، قرآنی-حدیثی و کلامی تاثیر پذیرفته اند. سلز در مقاله «زبان حیرت» (۱۹۸۹) سعی دارد پنج نمونه از این عوالم زبانی را برجسته کند و تشابه زبان صوفیان، به خصوص در حوزه مسئله فنا و اتحاد عرفانی، با پس زمینه های سنتی-دینی آنان را نشان دهد. عوالم زبانی که سلز به آنها توجه کرده و صوفیان از آن تاثیر پذیرفته اند عبارت اند از شعر جاهلی؛ کلیدواژه ها و اصطلاحات کلامی؛ زبان حدیثی-قرآنی معراج و وصول به عرش؛ حدیث قرب نوافل و حیرت صوفیانه، که در آن تمایزات ذهن-عین، گوینده-شنونده تقریبا محو می شود؛ و نهایتا استفاده از زبان فلسفی متاخرتر ابن عربی (دیالکتیک عرفانی) برای تبیین اتحاد عرفانی. پژوهش پیش رو بر مبنای مطالعه ای کتابخانه ای، ضمن معرفی دیدگاه سلز در مقاله مذکور، با رویکرد توصیفی-تحلیلی، به برخی کاستی های شکلی از جمله کم دقتی در ترجمه و ارجاع به نسخ کم اعتبار، و برخی کاستی های محتوایی مانند نقصان در دامنه پژوهش اشاره می کند. در کنار این اشکالات، توجه به مباحث تطبیقی بین ادیان ابراهیمی اسلام، یهود و مسیحیت، تسلط نویسنده به ادبیات عربی و شعر جاهلی، از جمله ویژگی های مثبت این اثر است که به مولف در تبیین زبان تجربه عرفانی در اسلام کمک شایانی کرده است.

کلمات کلیدی:

اتحاد عرفانی، فنا، تصوف، زبان حیرت، مایکل سلز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1879360>

